

tem in cælum . Id est, in ea forma carnis atq; substantia uenit iudicandus, in qua ueniet iudicaturus. Nos ergo dignis moribus ascensum in cælum nobis præparemus, & peregrinari nos in hoc mûdo ualde cognoscamus. In quo etiã si quædam cõmoda blandiuntur, non amplectenda sunt nequiter, sed despicienda sunt fortiter. Ideo dilectissimi fratres, si ascendere uultis in cælum, hoc in spe nostra interim roboremus, in hoc uotis omnibus æstuemus, hoc meditemur in terris, quod cõputemur in cælis. Tũc exuturi carnis mortalitatem, nunc exuamus animi uetustatem. Facile em̄ corpus leuabitur in alta cælory, si non premat spiritum sarcina peccatorum. Quapropter dilectissimi erigamur ad eum, qui puluerem nostræ abiectionis, corpus fecit suæ gloriæ, & ut ascensionis eius mereamur esse consortes, humiliati & patientiæ ipsius per omnia congruamus. Magni nominis militiam, magnæ professiõis suscepimus disciplinã. Seditores Christi discedere à regia nõ licet uia, nec dignum est temporalibus occupari ad æterna tendentes. Et quia precioso sanguine Christi redempti sumus, glorificemus & portemus deum in corpore nostro, ut ad ea quæ fidelibus sunt præmia præparata, peruenire mereamur.

IN DIE SANCTO

ascensionis domini. Marci XVI.

In illo tempore Recumbentibus undecim discipulis, apparuit illis Iesus, & exprobrauit incredulitatem illorum, Et rel.

Ascensus in cælū
 dñs, & per corpo-
 ralem presentiam
 à discipulis recessurus, du-
 ritiam cordis & increduli-
 tatem illorū exprobrare
 uoluit, ut maculas dubita-
 tionis sermo mūdaret cor-
 reptionis. **I**ncrepātur me-
 rito nouissime, non quod
 adhuc in incredulitate p̄si-
 sterent, sed q̄ primū nō cre-
 diderunt citius. **L**egimus em̄ in euangelio secundum
Lucam, quia cum deuorę mulieres ualde diluculo ad
 sepulchrum dñi uenientes, uisionem angelorū uidis-
 sent, qui dicerent eum uiuere, currētes nunciauerunt
 discipulis. **A**t illi non crediderūt eis, sed uisa sunt ea-
 rum uerba quasi deliramēta coram illis. **T**homas au-
 tem unus de duodecim, qui dicitur **D**idymus, alijs di-
 scipulis dicentibus, **V**idimus dominū, non credidit,
 dicens: **N**isi uidero in manibus eius fixuras clauorū, **J**ohan. 20.
 & mittam digitū meum in locum clauorū, & mittam
 manū meā in latus eius, nō credā. **E**t ideo nouissime
 increpant, q̄re primū ad credendū tardi uel duri fue-
 rint. **N**eq̄ em̄ de eius resurrectione dubitare debuerāt,
 quę cū mortalis esset, mortuos suscitantē uiderāt, ma-
 xime cū passionis & mortis genus ita uenisse cerne-
 rēt, ut ab illo p̄dictū recolebant. **S**ive certe ab eis re-
 cessur⁹, incredulitatē & duritiā cordis discipulorū ex-
 p̄brare uoluit, ut nouissima eius uerba tāto arētius
 eorū p̄toribus inhærerēt, quāto durius p̄ increpati-
 onē fuissent, plata. **S**icut em̄ mala mēs aliqñ p̄ incre-
 pationē deterior fit, sic bona ex correptione s̄ḡ p̄ficiat.

Prover. 9.

dicente Salomone: **C**orripie sapientem, & amabit te, doce iustū, & festinabit accipere. **E**t quia solemus charissimis morientibus, siue in longinquā regionē proficiscentibus, eorum nouissima uerba quodam uinculo amoris in memoriam religare, uel quod obscurior in inuētionē reperit fuerit, recessurus dominus ab eis, duritiam cordis & incredulitatem illorum exprobrauit, ut nullum uestigium dubitationis in eorum cordibus remaneret, qui ad alienam ignorantiam instruendam mittendi erant. **V**ltimam hanc apparitionē **M**arcus euangelista commemorat, quia post hæc nō legitur corporaliter uisus in terris loquēs, sed in aëre cælum ascendens. **D**ecies enim post suam resurrectionē hominibus apparuisse, ab euangelistis describit. **P**rimo **M**ariæ **M**agdalænæ, steteri ad monumentū. **S**ecundo, eidem **M**ariæ cum altera eiusdem nominis femina, pergētibus nunciare discipulis eius resurrectionem, quando occurrit eis, dicens: **A**uete. **I**lle autem accesserunt, & tenuerunt pedes eius. **T**ertio, **S**imoni **P**etro. **Q**uarto, duobus discipulis pergētibus in castellum **E**maus, quā cognouerunt eū in fractione panis. **Q**uinto, discipulis propter metū **I**udeorum in clauis residentibus. quā nō erat cum eis **T**homas. **S**exto, post dies octo, quā erat cum eis **T**homas. **S**eptimo, piscantibus discipulis ad mare **T**iberiadis. **O**ctauo, in **G**alilæa, quā (sicut ait **M**atthæus euangelista) undecim discipuli abierunt in **G**alilæam, in montem ubi constituit illis **I**esus, & uidentes adorauerunt eū. **N**ono, ut præsens lectio narrat, quā apparuit illis recumbentibus, & exprobrauit incredulitatem illorum. **D**ecimo, non iam in terris, sed in aëre loquēs, quā (sicut ait **L**ucas euangelista) eduxit eos extra ciuitatem in

Bethaniam: & cū benediceret eis, eleuatis manibus, ferebatur in cælum. Et pulchre illis recumbentibus dñs apparere uoluit, quia inter recumbentes pax & concordia solet seruari. Cum ergo illis recubentibus apparuit, ostendit illos sua uisione esse dignos, q̄ pacem in cōcussam etiā inter aduersa seruant, q̄ possunt cum Psalmista dicere: Cum his qui oderunt pacem, erā pacificus, Vndecim discipulis apparuit, q̄ Iudās tradendo magistrū, ab eorum consortio sequestratus fuerat, & Matthias necdū in sorte electionis uocatus extiterat. Post increpatam autē duritiā cordis & incredulitatem, mox officium prædicandi adiungit. Et dixit eis Iesus: Euntes in mundū uniuersum, prædicare euangelium omni creaturæ. Potest mouere minus intelligētes, quō euangelium prædicādum omni creaturæ dicatur. Nunq̄d insensatis & brutis animalibus erat prædicandum? Non. Sed omnis creaturæ noīe, hōmo signatur. Si em̄ qualitas humanā creaturæ cū cæteris creaturis subtilius conferatur, cōmunionem & participationem quandam cū omnibus habere inuenitur. Sunt enim lapides, qui nec uiuunt, nec sentiunt. Sunt herbæ & arbusta, quæ quāuis uiuant per uiriditatē, tamen nō sentiunt, nec discernunt. Sunt bruta animalia quæ uiuunt, sentiunt, sed non discernūt. Sunt angeli qui uiuunt, sentiunt & discernunt. Habet ergo homo cum his creaturis portionem quandam, qui habet esse cū lapidibus, uiuere cū arboribus, sentire cū animalibus brutis, discernere cum angelis. Omni ergo creaturæ prædicari præcipitur euangeliū, cū soli homini prædicatur, quia ille docetur, propter quem omnia facta sunt, & cui omnia per quāndā similitudinē cōmuniā

Psalm. 119

sunt, siue certe omnis creaturæ noie, omnis natio gē-
 tium designatur. In quibus uerbis, quantū nobis pas-
 sio dñi profuerit, qui ex gentibus credidimus, mani-
 festatur. Qui em̄ prius dixerat, In uia gentiū ne abie-
 ritis, & in ciuitates Samaritanorū ne intraueritis, sed
 potius ite ad oues quæ perierunt domus Israel, nunc
 post resurrectionē ascensurus in cælum, præcepit, di-
 cens: [Euntes in mundū uniuersum, prædicate eu-
 angelium omni creaturæ:] quod est dicere, omni na-
 tioni hoim. Quod Matthæus euangelista manifesti-
 us declarat, dicēs: Eūtes ergo in mundū uniuersum,
 docete omnes gentes, baptizantes eos in noie patris
 & filij & spiritus sancti. Quapropter erubescat iudæ-
 us infelix, qui dicit Christum tm̄ ad salutē suam esse
 uenturū, & non ad aliorū, cū ipse dicat: [Ite, baptizate
 omnes gentes.] Erubescant & Donatistæ, qui eum lo-
 caliter includere uolentes, dixerunt eum in Africa
 tm̄ esse, & non in alijs mundi partibus, cum idē ipse
 dicat: [Euntes in mundum uniuersum.] Sed ne fru-
 stra gentes ad credulitatē dei se uocari putarēt, præ-
 mium credentibus p̄mittitur, cū subinfertur: Qui
crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. Et
 quia quos lenis promissio ad credendū non suadet, du-
 rius terrendi sunt, recte subiungit: Qui uero non
crediderit, condēnabitur. In quo loco ordo ba-
 ptizandi prædicatoribus demonstrat, cū dicit: [Qui cre-
 diderit & baptizatus fuerit.] Prius em̄ credulitas po-
 nitur, & postmodū baptismum sequitur: quia nullus
 ignarus tm̄ mysteriū suscipere debet, nisi prius a do-
 ctore instruat & imbuatur. Postquā uero credide-
 rit, baptizet. Vbi curiosus lector opponere potest:
 Quid ergo fiet de paruulis, qui nesciūt loqui? Ad qd

ASCENSIO. DOMINI 173

uera ratio respondere potest, q̄a sola fides parētum
paruulis proficit in bap̄tismo, ita tñ, ut cum ad legi-
timam ætatē peruenerint, instruantur & doceantur.
Et pulchre eorū fides qui saluādi sunt, in fundamēto
ponitur, q̄a (ut ait scriptura) iustus ex fide uiuit, & si-
ne fide impossibile est placere deo. **Sicut autē fides** *Habac. 2*
origo est omniū uirtutū, sic incredulitas mater p̄di- *Hebr. 11*
tionis. Vnde & subdit: [Qui uero non crediderit, cō-
demnabitur.] Quia sicut dñs alibi ait, qui nō credit,
aqua & spiritu sancto, nō potest intrare in regnū dei. *Johan. 3*
Sed forte dicit aliquis: Ego iam credidi & saluus ero.
Verum dicit, si hoc q̄d profitetur uerbis, implet ope-
ribus. Vera em̄ fides est, quę hoc perficit opere, quod
cōfitemur ore, scđm quod dñs ait ad discipulos: Sci-
tis hæc, beati eritis, si feceritis ea. Hinc & Apostolus: *Johan. 13*
Corde em̄ creditur ad iustitiā, ore autē confessio fit ad *Rom. 10*
salutem. Confessores em̄ dñs suos operatores uult
esse. Ceterū frustra sibi de sola fide blandit, qui bona
opari negligit, q̄a sicut ait apostolus Iacobus: Fides
sine operibus mortua est. Sunt autē plurimi huiusmo-
di, quod peius est, sicut ait Apostolus, qui consistuntur *1. Cor. 13*
uerbis se nosse deum, factis autē negant. quales dñs *Luc. 6*
in euangelio reprobatur, dicens: Quid autē uocatis me
dñe dñe, & non facitis quę dico? Et per prophetam:
Populus me hic labijs honorat, cor autē eorū longe
est à me. Missi autē apostoli ad prædicandū euangeliū *Isa. 29*
om̄i creaturæ, ne causarentur tm̄ opus se pficere non
posse, uisibilia miraculorū signa eis in adiutorium
promittuntur, cū dicitur: [Signa autē eos qui credi-
derint, hæc sequent. In noīe meo dæmonia eiicient,
linguis loquētur nouis, serpentes tollēt. Et si morti-

ferum quid biberint, nō eis nocebit. Super ægros manus imponent, & bene habebunt.] Quæ omnia per apostolos eorumq; successores etiam ad literam esse completa, nullus ignorat, qui eorum actus uel uitas legit, Sed ex pluribus pauca commemorāda sunt. In nomine enim Christi frequenter ab obsessis corporibus apostoli dæmonia eiecerunt, sicut Paulum fecisse legimus, quando puella, quæ habebat spiritum pythonis, sequebatur eum per multos dies. Dolens autem ille, & cōuersus spiritui dixit: In nomine Christi præcipio tibi, ut egrediaris ab ea. Et statim sana facta est. Linguis locuti sunt nouis, non solum apostoli die sancto pentecostes, cum in linguis igneis spiritum sanctum acceperunt, sed etiam sicut in Actibus apostolorum legimus, cum per impositionem manuum eorum spiritum sanctum acciperent, linguis loquebantur & prophetabant. Serpentes tulerunt, sicut Paulum apostolum legimus fecisse, qui cum nauigasset ad quandam insulam, & collecta sarmentorum multitudinem imposuisset super ignem, uipera à calore ignis egressa, inuasit manum illius. Et cum putarent eum subito casurum, & cito moriturū, ipse excutens manu bestiam, in ignem proiecit, & nihil mali sustinuit. [Et si mortiferum quid biberint, non eis nocebit.] Legimus in ecclesiastica historia Eusebij Casariensis, Iohānem discipulum domini, propter insuperabilem constantiam euangelizandi ueneno potatum esse, & nihil mali passum fuisse. In eisdem quoq; patrū literis Barnabas legitur eūdem mortiferum potum Bibisse, sed mortis periculū non sensisse. [Super ægros manus imponent, & bene habebunt.] Non solū per impositionē manū aposto-

Actu. 16

ASCENSIO. DOMINI 177

Torū infirmis redditā legimus sanitatē, sed (ut in Acti-
bus apostolorū narrat) de corporibus eorū tollebant
sudaria & succinctoria, & super infirmos ponebant,
per plateas quoq; in lectulis & grabatis ponebāt in-
firmos, ut ueniente Petro, saltem umbra illius obum-
braret quenquam illorum, & sanabantur à quacūq;
infirmirate detinebātur. Et hoc est quod dñs alibi p-
mittit, dicens: Qui credit in me, opera quæ ego facio
& ipse faciet. & maiora horum faciet. Forte etiā ali- **Johan. 14**
quis dicit hanc eandem gratiam nunc in ecclesia non
esse, quia iisdem miraculis corporalibus nō coruscet.
Cui respondendum est, eandem uirtutem esse nūc in
ecclesia, quæ prioribus temporibus fuit. Quod uero
priscis temporibus signis corporalibus refulsit, sciendu-
m est, quia ut fides cresceret in exordio nascētis ec-
clesiæ, miraculis corporalibus nutrienda erat. In hoc
enim signa miraculorum manifestata sunt, ut corda
nidentium ad inuisibilia credenda raperentur. Sicut
enim, uerbi gratia, cum arbuta plantamus, tñ diu eis
ad radicem aquam fundimus, quousq; ea cōualuisse
uideamus, et cum radicem fixerint, irrigatio cessat;
sic nouella plantatio ecclesiæ, ut incrementum fidei
p̄ficeret, miraculis corporalibus erat irrigāda. Post-
quam autē in fide firmiter radicata est, exteriora mi-
racula cessauerunt, quia ut ait **Apostolus: Linguae in**
signum sunt, non fidelibus, sed infidelibus. Quotidie
nanq; ecclesia spiritales uirtutes operatur, quas per a-
postolos prioribus temporibus operabatur. In no-
mine enim **Christi** dæmonia eiiciuntur, cum per mi-
nisterium sacerdotale & gratiam exorcismi, ab illorū
mentibus, qui in nomine sanctæ trinitatis baptizan-
tur, illorum potestas excluditur. **Linguis loquentur**

nouis, cum hi qui erant consueti mendacijs, peritijs, detractionibus, maledictionibus, ad deū laudandum & benedicendum conuertuntur. Et cum exhortantur proximos, consolantur dolentes, corripiūt negligentes, commutantes labia sua, & abstinentes se à malo & à prauo eloquio, dicentes cum Psalmista: **Disxi, custodiam uias meas, ut non delinquam in lingua mea.** Et iterum: **Quoniam omnia iudicia eius in cōspectu meo, & iustitias eius non repuli à me.** Et ero immaculatus cum eo, & obseruabo me ab iniquitate mea. Cumq; in suis & alienis cordibus cogitationes uenenosas & immundas dominari non sinunt, serpentes nimirū pariter tollunt. Cum uero à proximis uerba detractionis & peruersa consilia audiunt, sed usq; ad effectum operis eis non consentiunt, mortiferum quoddam bibunt, sed non eis nocet. Quicumq; enim aut in fide titubat, aut in bono opere trepidat, profecto eger est animo, quisquis ergo talibus ideo uerbū prædicationis impendit, uel exemplum boni operis ostendit, ut eos in bono opere firmiores reddat, supragros manus imponit, ut bene habeant. Hæc autē signa tanto maiora sunt, quanto spiritualia: & tanto meliora, quanto per hæc non corpora sanantur cito moritura, sed animæ in æternum uicturæ. Nam exteriora signa eo minorem mercedem in futuro expectant, quo maiorem gloriam in præsentī recipiunt interiora autē tanto maiorem gloriā in futuro præstolantur, quāto minus in præsentī ab hominibus uidentur. Et exteriora quidem etiam mali habere possunt, quales dicturi sunt: **Domine domine, nonne in nomine tuo, pphetauimus, dæmonia eiecimus, uirtutes multas fecimus?** Quibus respondetur: **Amen**

Psalm. 38.
Psalm. 17.

Matth. 7.

amen dico uobis, nescio uos. **Discedite à me operarij iniquitatis.** Non enim curat deus per quos faciat uirtutes, ut saluet eos, quos in perpetuū uult habere. Spirituales uero qui habēt, mali esse nō possunt. **Et dominus quidem Iesus postquam locutus est eis, assumptus est in cælū.** Igitur post q̄ dñs ad p̄dicandū euangelium ap̄s omni creature in mundū misit, post q̄ signa & uirtutes eos, qui credituri erāt in nomine eius, securas promisit, ascēdit in cælū, ostēdens illuc eos quandoq̄ esse uenturos, quō caput suū præcessisse cognoscerent, sicut ipse patrē postulat, cū dicit: **Volo pater ut ubi ego sum, ibi sit & minister meus.** Et item: **Vbi fuerit corpus, illuc congregabuntur & aquila.** Concordat autem Lucas euangelista cum his uerbis, qui cū narraret dñm dixisse discipulis, **Et uos quidem eritis mihi testes in Ierusalem & in omni Iudæa & Samaria, & usq̄ ad ultimum terræ, cōtinuo adiunxit, dicens: Et cum hoc dixisset, uidentibus illis eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum.** **Vbi considerandum est, quia dominus ascensiois sue testes & præcursores in ueteri testamento habere uoluit, unum ante legem, & alterum sub lege, Enoch scilicet & Eliam: quia sicut ipse Ioseph uenditus, domini uenditionem ac passionem prefigurauit, sic Enoch translatus, & Elias curru igneo raptus, illum præfigurauerunt, qui super omnes cælos erat ascensurus. Et illi quidem ut puri homines sarcina peccatorum grauati, auxilio indiguerunt angelorū, ut in regione quadam secretiori transferrētur, non funditus mortē uitantes, sed ad tempus differētes. Vñ unus trās latus, alter uero raptus memoratur. Dñs autē Iesus Chr̄s, quē nulla mortalitas corruptionis grauabat, nō indiguit**

Johan. 14.
Luc. 17.

Actu. 1.

- in ascensione auxilio angelorū, qui propria uirtute penetrauit alta cælorū, sicut ipse in euāgelio ait: **Ne-**mo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo filius hominis, qui est in cælo. **Et per Prophetam:** Nūc exurgam, dicit dominus, nūc exaltabor, nūc sublimabor. **Vbi** notandum est, quia per incrementa tēporis munditia excreuit castitatis, iuxta illud quod **Da-**
- Soban. 3** **niel**em dicit: Pertrāsibunt plurimi, & multiplex erit scientia. **Translatus** est Enoch, qui per coitū genitus, & per coitum generās, uxore & filios habuisse legitur. **Raptus** est Elias, per coitum genitus, non tamē per coitum generans, qm̄ uxorem & filios habuisse non legitur. **Non** tamen in cælum æthereū, sed potius in aerem. **Assumptus** est autē dñs Iesus Christus, qui mortis superauit autorē, nec per coitū genitus, nec per coitum generans, non in cælū æereum, sed in cælum æthereum. **Qui** genitus est ante om̄ia secula de patre sine matre, & natus est de matre sine patre in fine seculorum. **Nec** solū sancti patres dominicā ascensionem exemplis præfigurauerunt, sed etiā uerbis prædixerunt. **Ait** enim **Dauid:** Exaltare super cæ-
- Psalm. 56.** los deus, & super om̄em terram gloria tua. **Et** item: **Ascendit** deus in iubilatione, & dñs in uoce tubæ. **Et**
- Psalm. 46** **alibi:** Ascendens in altum, captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus. **Hodie** enim patefacta est omnibus ianua regni cælorum, quia homo à deo assumptus, ascendit super omnes uirtutes angelorū,
- Ephe. 4**
- Psalm. 17.** **Psalmista** testante, qui ait: **Et** ascendit super **Cherubim** & uolauit, uolauit super pennas uentorum. **Ho-** diernæ ascensionis singularem uolatum mirabatur sponsa in **Canticis canticorum**, cum diceret: **Ecce** iste uenit saliens in montibus, transliens colles. **Ho-**
- Canti. 2.**

ASCENSIO. DOMINI 181

die facta est noua letitia in celo angelorum, quia hō
peditus per dñm reuocatus ē ad regna celoz. Quod
autē ait, Et sedet a dextris dei, non deus pater dex-
teram habere credendus est sicut nos, qui in corpo
reus est & immensus, sed totus dexter, quia totus est
sc̄tus. Igitur in dextera dei, æqualitatis potentia des̄i
gnatur. Ad dexteram ergo dei sedere describitur, q̄a
hoiēm, quem ex nobis assumpsit, per ascensionem di
uinitati sociauit, de quo per Psalmistā dicitur: Dixit ^{psal. 109}
dñs dño meo, sede à dextris meis, Donec ponam ini
micos tuos scabellū pedū tuorū. Sicut em̄ in sinistra
reprobi ponendi sunt, ita ad dexteram electi, ipso iu
dice teste, qui ait: Statuet quidem oues à dextris, hoc
dos autem à sinistris. A dextris igitur dei sedere dicit̄,
ut ibi se uentura credant esse membra, quō caput su
um audiūt præcessisse, sicut per Apostolum dicitur: ^{Coloss. 3i}
Si consurrexistis cū Christo, quæ sursum sunt quæri
te, ubi Christus est in dextera dei sedēs. Queritur au
tem, quare Marcus dicat, [Sedet à dextris dei,] cum
Stephan⁹ referat: Ecce uideo celos apertos, & lesum
stantem à dextris dei. Quid est quod iste hunc seden
tem, ille uero stantē cōmemorat, nisi quia sedere reg
nantis est, stare autē pugnantis uel adiuuantis? Mar
cus uero post ascensionē hunc sedentē describit, quia
q̄ nunc cū patre iudicat om̄ia, ad extremū iudex est
omnium uenturus. Stephanus autem in certamine
positus, stantem eum uidit, quem adiutorem sum
psit: quia ille pro Stephano pugnabat, q̄ ei ut uincer
et retribuebat. Illi autē profecti prædicauerūt
vbicq̄. Prædicauerunt nanq̄ ubiq̄, ut impleretur p̄
phetia, quæ dicit: In oēm terram exiuit sonus eorū,
& in fines orbis terræ uerba eoz. Et iterū: Non sunt ^{psalm. 108}

loquela neq; sermones, quorū non audiantur uoces
eorū. Nec putandū est quod statim post dñi ascensio-
nem ubiq; ad prædicandū sint missi, sed iuxta dñi iussu
onē manserūt in ciuitate, quousq; uirtute induerētur
ex alto. Postq̄ spiritus sancti dona perceperūt, primū
Iudæis uerbū dei annunciauerunt, ut illis non creden-
tibus, iuste fieret ad gentes transmigratio, sicut ipsi di-
xerunt: **Vobis quidē oportuerat primū loqui uerbū
dei.** Vnde olim cū prædiceret propheta gētes concor-
porales & cohæredes fieri ecclesiæ dei, ait: **Parū est
ut sis mihi seruus ad suscitādas tribus Iacob, & feces
Israel conuertendas.** Et item: **Dedi te in lucem genti-
um.** Et rursus: **Lōgos fac funiculos tuos, & clauos tu-
os consolida.** Ad dextram em̄ & læuam penetrabis,
& semen tuū gentes hæreditabit. Et ne putares apo-
stolos ad prædicandū ubiq; euangelium idoneos sua
uirtute esse, euāgelista rē necessariam adiūxit, dicēs:
**Dño cooperante. Et sermonē confirmante se-
quentibus signis.** Cōfirmauit dñs sermonē apo-
stolorū sequentibus signis, qñ per eos talia signa &
uirtutes ostendit, ut nullus doctrinā eorū ex deo esse
dubitaret, qui miracula conspiciebat. Talia uero si-
gna per eos fecit, ut etiā quidam persecutores & con-
tradictores cōpuncti crederent: ut dum unus resusci-
taret corporaliter, multi resuscitaretur spiritualiter:
& dū unus sanaret in corpore, multi sanarent in ani-
ma. Sed ipsi apostoli sermonem suū confirmauerunt
deo secum cooperante, qñ quod alijs prædicauerūt
uerbis, prius impleuerunt operibus. Confirmat autē
doctor suū sermonem, qñ quod alios docet, ipse pri-
us opere complet: illum bonū doctorem imitans,
de quo scriptum est: **Cœpit Iesus facere & docere.**

Actuū. 13.

3 Isai. 49.

3 Isai. 42.

3 Isai. 54.